

rekla: „ná, vzemi svojo stavo, svoboden si, združi se z mojimi sovražniki, mene pa prepusti osodi, Topličanin!“

(Dalje prihodnjič.)

Zgodovinska panorama.

Magjari leta 1848. in 1849.

(Dalje.)

„Za Magjare je bil pretekli teden nesrečen; naša armada jim je vzela Arad in Gjur (Raab). Magjarska armada beži, kakor da bi jej za petami gorélo, ljudstvo pa sprejema Avstrijske vojake z velikim veseljem. Vkljub temu pa se Košut v Budapeštu baha, kakor da bi bil nepremagljiv. Kaj se zgodi z Budapeštom, bomo kmalu slišali; hud boj bode gotovo ondi, al Windischgrätz in Jelačić zmagala bosta gotovo.“ (List 1. „Novic“ 1849.)

„Na Ogerskem bode vojske kmalu konec. 29. decembra 1848. leta je Jelačić s svojo armado blizo trga Mor Magjare do dobrega nabil in več tisuč Magjarov vjel. 5. dne januarija 1849. l. pa ste padli tudi mesti Buda in Pešt, kjer se je punt začel.“ (List 2. 1849.)

„Magjari povsod beže kakor zajec pred strelcem. Windischgrätz in Jelačić sta brez boja vzela Budapešt. Košut je v Peštu poropal, kar je le mogel, in je bežal proti Debrečinu, da bi všel v Turčijo.“ (List 3. 1849.)

„Boj na Ogerskem še ni končan, ker Košuta, glavarja puntarjev, še niso v pest dobili. V Debrečinu, kamor je pobegnil in kraljevske dragotine seboj vzela, je v cerkvi krono sv. Štefana kot rešnje telo izpostavil, da kmetje pred njo prisegajo smrt storiti za brambo Ogerske proti Avstrijski armadi.“ (List 4. 1849.)

„Pretekli teden je bil zopet srečen naši armadi; vendar boja še ni konca, ker Košuta še zmirom niso v pest dobili.“ (List 6. 1849.)

„Košut je še zmirom v Debrečinu, od kodar vodi vojsko zoper cesarsko armado. Velike ravnine na Ogerskem so vzrok, da armada naša ni še podjarmila vse Ogerske; po ravninah imajo konjiki veliko moč in Ogrji imajo mnogo izurjenih husarjev.“ (List 7. 1849.)

„Pretekli teden se je trdnjava Oseška naši armadi vdala, katera je tudi Novi in Stari Arad premagala. Košut še zmirom gospoduje na Ogerskem. Magjarom ni nič upati; dokler so v pestéh Avstrijske armade, so mirni; ko pa ta odide, so zopet puntarji.“ (List 8. 1849.)

„Najimnitnejša novica preteklega tedna, o kateri ves svet govori, je, da je 18.000 Rusov v naše cesarstvo primarširalo, pa ne kot naši sovražniki, ampak kot naši prijatelji. Nemški časniki silno godrnjajo zoper Rusko pomoč, še posebno pa bodo Frankobrodčani razsajali, da „nemška“ Avstrija pri Rusih pomoči išče. Al čemu vse vpitje, če je pomoči treba! 6000 Rusov je Braševno (Kronstadt) obsedlo, 4000 Sibirij, družih 8000 se je sem ter tje razdelilo. Z zedinjeno močjo Avstrijsko in Rusko se bode vendar zatrl Magjarski punt.“ (List 9. 1849.)

„Knez Windischgrätz je 26. in 27. svečana pri Kapolni Ogersko armado premagal. Vendar je še veliko krajev, kjer se trdno drži. Košut je še zmirom v Debrečinu. O banu Jelačiću se nič gotovega ne vé, kje da je in kaj da dela. Košutovi ogerski bankovci so preklicani.“ (List 10. 1849.)

„Rusi so armado Bema, Ogerskega puntarskega vodje, pri Sibiriji tako potolkli, da jim je komaj peté

odnesel, njega puntarsko drhal so pa večidel vjeli.“ (List 14. 1849.)

(Dalje prihodnjič.)

Mnogovrstne novice.

* *Koliko ljudi in živine pokončajo v enem letu divje zverine in kače v Indiji, je razvidno iz zapisnikov Angleške vlade od leta 1875., katerim se popolnoma verjeti more. Leta 1875. ni nič manj kot 21.391 ljudi smrt storilo raztrgenih po tigrih, hijenah in slonih, pa pičenih po strupenih kačah, te zverine pa so tudi pokončale 48.234 goved; sloni so usmrtili 61 ljudi in 6 goved, tigri 828 ljudi in 12.423 goved, leopardi 187 ljudi in 16.157 goved, medvedje 84 ljudi in 529 goved, volkovi 1060 ljudi in 9407 goved, hijene 68 ljudi in 2116 goved; od kač pičenih je bilo 1446 ljudi in 4400 goved. To so strašanske številke! Res je, da Angleška Indija šteje 195 milijonov ljudi, al gotovo je tudi, da je še več ljudi in živine smrt storilo po divjih zverinah in strupenih kačah v teh deželah. Angleška vlada razpisuje premije za pokončavanje divje zverine in strupenih kač in je leta 1875. podarila 12.000 funtov sterlingov (po našem 120.000 gold.) za 22.357 ubitih divjih zverin in 120.015 strupenih kač. Če pomislimo, da vrh teh nesreč, katere se pripetujejo v Indiji, še pogostoma ondi nastopa lakota, vriva se po pravici vprašanje: ali Angleška vlada spolnuje dolžnosti človečanstva v teh deželah, iz katerih je že toliko bogastva vlekla in ga še vleče?*

* *Velikega zvona Dunajske stolne cerkve, 402 centa teškega, leta 1711. v stolp obešenega, ne smejo zdaj več zvoniti zato, ker se zgornji del stolpa pri njegovem zvonjenju nekoliko ziblje. Al to ni vzrok, da se tega zvona v teh vrsticah spominjamo, ampak vzrok je ta, da je zvon vlit iz Turških kanonov, ki so bili ljutemu sovražniku kristijanstva vzeti, ko je Dunaj oblegal in v okolici njeni divjal. Čudno! da se Dunajski prijatelji Turkov dandanes ne spominjajo grozovitosti Turške, marveč še vlado Avstrijsko naganjajo, da bi krvoločnemu sovražniku na pomoč šla.*

* *Strašna toča v Berlinu na Pruskem je razsajala prve dni tega meseca. Škoda znaša več milijonov mark (1 marka je po našem 50 kr.) Na kolodvoru Lehrterske železnice je razbila šip steklenega oboka za več tisuč mark; na kolodvoru Hamburške železnice je na oknih razbila 4000 šip; na Krollovem gostilničnem vrtu okoli 5000 steklenih lamp; cinkova streha generalštabove palače je vsa prestreljena, v cesarjevi palači je razbila debela steklena pokrivala; v posamesnih mestnih ulicah ni skoro nobena ulična svetilnica nepoškodovana ostala.*

Naši dopisi.

V Gorici 18. jun. — Čudna naključba! Umrl je 8. t. m. na Srpenici (v dekaniji Bovški) 76 let star častitljiv duhovnik, ki je bil prototip dušnega pastirja na kmetih, blaga duša skoz in skoz, ljubljenec vsacega, ki ga je poznal. Poslednji čas je starček bolehal in prosil za pokoj. Ali stvar se je pri vladi nenavadno zavlekla in nikdo ni vedel zakaj. „Wien. Zeitg.“ od 10. junija nam je vse pojasnila. Prinesla je uradno vest, da je rajnki z najvišim sklepom od 3. junija poslavljen z zlatim križcem s krono. Preblagi rajnki, ki ni izvedel svoje poselitve, je — g. Anton Flander, katerega je gotovo tudi Bog še boljše ovenčal. — V Gorici imamo (po novem) ulico „Formica“ — tako imenovano po blagem dobrotniku našega mesta. Ustanovil je Formica, da se sv. Ivana Krstnika dan vsako leto